

РЕШЕНИЕ

№ 8987

гр. София, 30.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 53 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ**

при участието на секретаря **БИЛЯНА ЕМ. П.**
като разгледа докладваното от **КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ** Гражданско дело № 20221110142677 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по искова молба на „СК“ ООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ №29, ет. 7 срещу **С. Й. П.**, с ЕГН: *****, с адрес: обл. София, общ. Столична, с. Волуяк, ул. „Шипка“ №5, с която са предявени кумулативно обективно съединени установителни иски по реда на чл. 422, вр. чл. 415 ГПК с правно основание чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за признаване за установено съществуването на парични задължения в размер на сумите, както следва: сумата от 1000 лв., представляваща главница по договор за паричен заем № 489556 от 26.01.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 04.03.2022 г. до окончателното плащане, сумата от 204,61 лв., представляваща възнаградителна лихва за периода от 26.01.2021 г. до 26.11.2021 г., както и сумата от 111,65 лв., представляваща лихва за забава за периода от 01.05.2021 г. до 01.02.2022 г., за които суми по ч. гр. дело № 11404/2022 г. по описа на СРС, 53 състав, е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 04.04.2022 г.

Ищецът „СК“ ООД твърди, че между него и ответницата **С. Й. П.** е бил сключен договор за потребителски кредит № 489556 от 26.01.2021 г., като уговорили параметрите на същия в приложения погасителен план. Твърди, че са извършени плащания в размер на 235 лева, но сумата е недостатъчна за пълно погасяване на задълженията по кредита и остават дължими сумите по кредита. Поради това дружеството е депозирало заявление по чл. 410 ГПК срещу длъжницата и в образуваното ч.гр.д. № 11404/2022 г. СРС е издал Заповед за изпълнение на парично задължение за сумите по заявлението.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответницата **С. Й. П.**, с който оспорва предявените иски с твърдения за невъзможност да заплати сумите.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в

тяхната съвкупност, намери за установена следната фактическа и правна обстановка:

В приобщената към настоящето дело преписка от ч.гр.д.№ 11404/2022 г. СРС, 53 състав, се установява, че на 22.02.2022 г. ищецът е подал заявление по чл. 410 ГПК в СРС. На основание чл. 411 ГПК съдът на 04.04.2022 г. е издал Заповед № 9224 за изпълнение на парично задължение за сумите от 1 000 лв, представляваща главница по договор за паричен заем № 489556 от 26.01.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 04.03.2022 г. до окончателното плащане, сумата от 204,61 лв., представляваща възнаградителна лихва за периода от 26.01.2021 г. до 26.11.2021 г., както и сумата от 111,65 лв., представляваща лихва за забава за периода от 01.05.2021 г. до 01.02.2022 г. и разноси в размер на 100 лв.

В законоустановения срок С. Й. П. е подала възражение, поради което съдът е дал указания „СК“ ООД да предяви установителен иск по реда на чл. 422 ГПК.

От представените и приети писмени доказателства, а именно Договор за потребителски кредит №489556 към искане № 0558016, сключен на 26.01.2021 гл в гр. Костинброд /л. 7-9 по делото/, Приложение с Погасителен план към договора за кредит /л. 10 от делото/, Общите условия по договора за кредит /л. 13-16 по делото/ се установява, че между страните в настоящото производство има сключен договор за потребителски кредит. С подписването на договора ответницата се е задължила да върне предоставения ѝ кредит със съответното оскъпяване при годишен процент на разходите от 48, 44 % и годишен лихвен процент от 40, 05 %.

Ответницата е извършила плащания в общ размер 235 лв, но сумата е недостатъчна за пълно погасяване на задълженията по кредита.

От данните в договора се установява, че при изчисление на ГПР не е взето **предвид неустойката по договора за непредоставяне на обезпечение**. Като, ако дължимата сума за неустойка по договора се включи в ГПР, то същото ще е в размер на 100 %, като в договора е посочено, че ГПР е 48, 44 %.

В тази връзка следва да се посочи, че РЕШЕНИЕ от 21 април 2016 г. По дело С 377/1 е посечено, че както обаче се посочва по същество в *съображения 31 и 43 от Директива 2008/48, от основно значение е потребителят да е получил информация за общия разход по кредита под формата на процент*, изчислен съгласно единна математическа формула. Всъщност, от една страна, предоставянето на тази информация допринася за прозрачността на пазара, тъй като позволява на потребителя да сравни офертите за кредит. От друга страна, тя му позволява да прецени обхвата на поетите от него задължения (вж. в този смисъл решение от 4 март 2004 г., Cofinoga, C-264/02, EU:C:2004:127, т. 26 и определение от 16 ноември 2010 г., Pohotovost', C-76/10, EU:C:2010:685, т. 70).

Определение от 16.11.10г. по дело С – 76/10 – Словакия, което предвижда ,че Директива 87/102 за потребителския кредит, изменена с Директива 98/7/ЕО /сега директива 2008/48/ЕО/ трябва да се тълкува в смисъл, че позволява на националния съд служебно да прилага разпоредбите, които транспонират във вътрешното право чл.4 от последната директива и предвиждат, че непосочване на ГПР в договор за

потребителски кредит, предоставеният кредит се счита за освободен от лихви и разноси. ГПР е уреден свръх повелителни норми на закона – чл.19, ал. 4 ГПК, поради което съдът следи служебно за нейното спазване.

В ГПР следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са включени всички разходи, които длъжникът ще направи и, които са пряко свързани с кредитното правоотношение. Съгласно чл. 21, ал. 1 ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна. В този смисъл, като не е включил неустойката в общата сума, дължима от потребителя, кредиторът е заобиколил изискванията на закона за точно посочване на финансовата тежест на кредита за длъжника, поради което клаузите от договора, касаещи общата сума за погасяване и годишният процент на разходите, са нищожни.

Съдът намира, че с неустоечната клауза страните са имали намерение да заобиколят правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК и уговорят по-висок размер на разходите по кредита от нормативно допустимия. Следователно се налага извод, че така уговорената неустойка фактически представлява допълнително възнаграждение, уговорено в полза на кредитора, наред с уговорената възнаградителна лихва, което безспорно следва да бъде включено в годишния процент на разходите. В случая, с разглежданата неустойка се формира годишен процент на разходите от 100 %, който е значително по-висок от нормативно установения в чл. 19, ал. 4 ЗПК. С оглед изложеното, задължението по чл. 4, ал. 2 от договора не е свързано с неизпълнението на договора, а представлява разход по смисъла на чл. 19, ал. 1 ЗПК, който не е включен в годишния процент на разходите, нито в общата сума на заем, дължима от потребителя към деня на сключването. Въпреки че формално в договора са посочени годишен процент на разходите и общ размер на задължението, без включването в тях на обсъжданата сума, те не могат да изпълнят отредената им функция - да дадат възможност на потребителя, по ясен и достъпен начин, да се запознае с произтичащите за него икономически последици от договора, въз основа на което да вземе информирано решение за сключването му. В случая уговорката за обезпечаване на вземането е задължително условие за получаване на сумата, а и дължимата неустойка поради неизпълнението на това задължение е изначално определена да се дължи разсрочено, заедно с всяка една от погасителните вноски, като към размера на всяка вноска се добавя сума в размер на 201,62 лв. за първите три месеца, а след това до края по 72,45 лв., което е включено и в погасителния план към договора. Тоест е известно на кредитора, че този разход, ще възникне.

Оттук и съдът намира, че дължимата неустойка следва да се включи към ГПР. Липсата на разход в договора при изчисляването на ГПР е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, водещо до недействителност на договора на основание чл. 22 от ЗПК – виж определение № 50685 от 30.09.2022 г. по гр. д. № 578/2022 г. на III г. о. на ВКС, както и решение № 261440 от 4.03.2021 г. на

СГС по в. гр. д. № 13336/2019 г., решение № 3321 от 21.11.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 8029/2021 г.

И тъй като не е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен на основание чл. 22 ЗПК. При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит и да я присъди на ищеца, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит, посочена по-горе и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК – виж решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр. д. № 3855/2021 г. на IV г. о. на ВКС, както и решение № 3432 от 28.11.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 3194/2022 г., решение № 262416 от 06.04.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 11890/2019 г., решение № 262316 от 06.04.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 1799/2020 г.

Следователно искът следва да бъде уважен на основание чл. 23 ЗПК до размера на чистата стойност на кредита. Общия размер на чистата стойност на кредита е 1000 лв.

С решение на СЕС по дело С-170/2021 г. от 30.06.2022 г. „Профи Кредит България“ ЕООД срещу Т.И.Т., е посочено, че член 6, параграф 1 от Директива 93/13 трябва да се тълкува в смисъл, че в хипотезата, в която по силата на тази разпоредба, разглеждана в светлината на принципите на равностойност и ефективност, националният съд, който е сезиран със заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение, е длъжен служебно да извърши прихващане между плащането, извършено въз основа на неравноправна клауза в договор за потребителски кредит, и останалата дължима сума по договора. От тълкуването на Съда на ЕС следва, че дори в едностранни производства по чл. 410 ГПК може да се стигне до хипотеза, при която да е необходимо да се извърши служебно прихващане между плащането, извършено въз основа на неравноправна клауза в договор за потребителски кредит, и останалата дължима сума по договора.

От признанието на ищеца се установява, че по договора е извършено едно

плащане в размер на 235 лв. от ответника. Оттук и заплатената сума в размер на 235 лв. следва да се отнесе изцяло към получената чиста стойност по кредита, доколкото съдът намира, че договорът е недействителен.

Ето защо, искът за главница е основателен за сумата в размер на 765 лв. /1000-235/- главница /остатък от чистата стойност/ по договора. Върху сумата ще се присъди и законна лихва за период от датата на входиране на исковата молба - 13.12.2021 г. /съобразно диспозитивното начало/ до изплащане на вземането.

Искът за главница за разликата над 765 лв. до пълния предявен размер от 1000 лева и искът за сумата 204,61 лева – договорна възнаградителна лихва за периода 26.01.2021 г. – 26.11.2021 г., както и искът за сумата 111,65 лева – мораторна лихва за периода 01.05.2021 г. – 01.02.2022 г., ще се отхвърлят като неоснователни.

На основание чл. 78, ал. 1 и 8 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените от него разноски съизмерно с уважената част от исковите в общ размер на 250 лв. за исковото и заповедното производство.

Така мотивиран, СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 53 състав,

РЕШИ:

Р Е Ш И:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕН с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД и за признаване за установено ЧЕ С. Й. П., с ЕГН: ***, с адрес: обл. София, общ. Столична, с. Волуяк, ул. „Шипка“ №5, ДЪЛЖИ на СК“ ООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ №29, ет. 7, сумата от 765 лв., представляваща главница по договор за паричен заем № 489556 от 26.01.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 04.03.2022 г. до окончателното плащане, за ко ято суми по ч. гр. дело № 11404/2022 г. по описа на СРС, 53 състав, е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 04.04.2022 г., **КОТО ОТХВЪРЛЯ** иска за главницата за разликата над 765 лв. до пълния предявен размер от 1000, както иска за сумата от 204,61 лв., представляваща възнаградителна лихва за периода от 26.01.2021 г. до 26.11.2021 г., както и иска за сумата от 111,65 лв., представляваща лихва за забава за периода от 01.05.2021 г. до 01.02.2022 г.,**

ОСЪЖДА С. Й. П., с ЕГН: ***, с адрес: обл. София, общ. Столична, с. Волуяк, ул. „Шипка“ №5 на основание чл. 78, ал. 1 и 8 ГПК да заплати на СК“ ООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ №29, ет. 7 сумата общо в размер на 250 лв., разноски за исковото и заповедното производство .**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____